Lietas arhīva Nr. KA04-0169-19/10
ECLI:LV:RAT:2019:0225.11355032817.2.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2019.gada 25.februārī

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja Žaneta Vēvere
tiesnese Ludmila Poļakova
tiesnesis Aivars Uminskis
piedaloties prokurorei Kristīnei Petrovskai
atklātā tiesas sēdē iztiesāja krimināllietu saistībā ar Rīgas tiesas apgabala prokuratūras virsprokurora Armīna Meistera iesniegto apelācijas protestu, apsūdzētā /pers. E/ aizstāves Maijas Zaubes, apsūdzētā /pers. G/ aizstāves Larisas Saukānes iesniegtajām apelācijas sūdzībām par Rīgas rajona tiesas 2018.gada 5.decembra spriedumu.

Aprakstošā daļa

/pers. E/ atzīts par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 117. panta 4., 5.punktā, proti par to, ka izdarīja slepkavību pastiprinošos apstākļos – ar sevišķu cietsirdību un pēc tās izdarīja līķa apgānīšanu – un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 13 (trīspadsmit) gadiem, ar probācijas uzraudzību uz 2 (diviem) gadiem.

/pers. E/ atzīts par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 126. panta otrās daļas 3.punktā (likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.04.2013.), proti par to, ka personu grupā tīši nodarīja tādu miesas bojājumu, kas nav bīstams dzīvībai un nav izraisījis Krimināllikuma 125.pantā paredzētās sekas, bet ir izraisījis ilgstošu veselības traucējumu (vidēja smaguma miesas bojājums) un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 1 (vienu) gadu, ar probācijas uzraudzību uz 1 (vienu) gadu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu pilnībā saskaitot noteiktos sodus galīgais sods noteikts brīvības atņemšana uz 14 (četrpadsmit) gadiem, ar probācijas uzraudzību uz 3 (trīs) gadiem.

Brīvības atņemšanas soda izciešanā ieskaitīts apcietinājumā pavadītais laiks no 2017.gada 25.novembra līdz sprieduma spēkā stāšanās dienai.

Drošības līdzeklis- apcietinājums – atstāts negrozīts līdz sprieduma spēkā stāšanās dienai.

No apsūdzētā /pers. E/ par labu cietušajam /pers. I/ piedzīta materiālā kaitējuma kompensācija 1200 *euro* apmērā un morālā kaitējuma kompensācija 17000 *euro* apmērā.

N o /pers. E/ par labu valstij piedzīta kaitējuma kompensācija 1900 *euro* apmērā, kuru valsts izmaksājusi cietušajam kriminālprocesā Nr.11355032817.

/pers. G/ atzīts par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 126. panta otrās daļas 3.punktā (likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.04.2013.), proti par to, ka personu grupā tīši nodarīja tādu miesas bojājumu, kas nav bīstams dzīvībai un nav izraisījis Krimināllikuma 125.pantā paredzētās sekas, bet ir izraisījis ilgstošu veselības traucējumu (vidēja smaguma miesas bojājums) un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 1 (vienu) gadu ar probācijas uzraudzību uz 1 (vienu) gadu.

/pers. G/ atzīts par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 228. panta otrā daļā, proti par to, ka personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās izdarīja neapbedīta līķa apgānīšanu un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 1 (vienu) gadu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļēji saskaitot noteiktos sodus galīgais sods noteikts brīvības atņemšana uz 1 (vienu) gadu 6 (sešiem) mēnešiem, ar probācijas uzraudzību uz 1 (vienu) gadu.

Drošības līdzeklis- nodošana policijas uzraudzībā – grozīts uz apcietinājumu, apcietinot tiesu sēžu zālē.

No apsūdzētā /pers. G/ par labu cietušajam /pers. I/ piedzīta morālā kaitējuma kompensācija 3000 euro apmērā.

Par pirmās instances tiesas spriedumu apelācijas protestu iesniedza Rīgas tiesas apgabala virsprokurors Armīns Meisters, kurā lūdz pirmās instances tiesas spriedumu atcelt daļā par /pers. E/ un /pers. G/ piemēroto sodu gan atsevišķi par katru izdarīto noziedzīgo nodarījumu, gan arī par galīgo sodu, kas noteikts saskaņā ar Krimināllikuma 50. panta pirmo daļu.

Prokurors norāda, ka sodi, ko pirmās instances tiesa piemērojusi /pers. E/ un /pers. G/, ir nesamērīgi mīksti un nenodrošinās kriminālsoda mērķu sasniegšanu.

Nosakot sodu apsūdzētajiem, Rīgas rajona tiesa nav ievērojusi Krimināllikuma 46.panta un 35.panta otrās daļas nosacījumus, tādā veidā pieļaujot Kriminālprocesa likuma 574.panta 1.punktā norādīto pārkāpumu.

Prokurors norāda, ka apstākļi, kādos apsūdzētie izdarījuši noziedzīgos nodarījumus, norāda uz noziedzīgo nodarījumu īpašu kaitīgumu. Noziedzīgie nodarījumi ir saistīti ar vardarbību un izceļas ar cinismu, cietsirdību un morāles normu absolūtu ignorēšanu no to izdarītāju puses.

Saskaņā ar taisnīguma principu sodam par katru izdarīto noziedzīgo nodarījumu jābūt samērīgam ar izdarīto noziedzīgo nodarījumu raksturu un radīto kaitējumu. Tas nozīmē, ka samērīgam jābūt ne tikai soda veidam, bet arī soda mēram, taču sods, ko Rīgas rajona tiesa piemērojusi /pers. E/ un /pers. G/, manā ieskatā, nav samērīgs.

Prokurors norāda, ka pirmās instances tiesa pamatoti gan par /pers. E/, gan par /pers. G/ atbildību Pastiprinošajiem apstākļiem saskaņā ar Krimināllikuma 48.panta pirmās daļas 1.punktu un 2.punktu atzinusi to, ka noziedzīgie nodarījumi veido noziedzīgo nodarījumu recidīvu, kā arī to, ka noziedzīgie nodarījumi izdarīti alkohola ietekmē. Taču, lai arī tiesa ir konstatējusi minēto atbildību pastiprinošo apstākļu esamību, tomēr tā nav pietiekami izvērtējusi to saturu un nozīmi soda mēra noteikšanā.

Prokurors norāda, ka gan /pers. E/, gan /pers. G/ ar Rīgas pilsētas Kurzemes rajona prokuratūras prokurora 2017.gada 22.septembra priekšrakstu par sodu (stājies spēkā 2017. gada 3.oktobrī) par Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu piemērots piespiedu darbs 50 stundas, ko /pers. E/ izcietis 2017. gada 17.oktobrī, bet /pers. G/ – 2017.gada 31.oktobrī. Noziedzīgos nodarījumus, par kuru izdarīšanu /pers. E/ un /pers. G/ apsūdzēti izskatāmajā kriminālprocesā, viņi izdarījuši aptuveni pusotru mēnesi pēc prokurora priekšraksta par sodu spēkā stāšanās, neilgi pēc piespiedu darba izciešanas. Minētais norāda uz apsūdzēto nihilistisko attieksmi pret likumu ievērošanu un pamato nepieciešamību piemērot bargāku sodu kriminālsoda mērķu sasniegšanai.

Turklāt, izvērtējot apsūdzēto vēlmi un iespējas turpmāk atturēties no noziedzīgo nodarījumu izdarīšanas, jāņem vērā, ka /pers. E/ arī iepriekš jau bija tiesāts, proti, ar Rīgas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2015.gada 11.maija spriedumu (stājies spēkā ada 29. maijā) par Krimināllikuma 177. panta otrajā daļā un 193. panta otrajā daļā līdzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanu (sodāmība dzēsta). Savukārt attiecībā pret /pers. G/ 2015.gada 20.maijā kriminālprocess par Krimināllikuma 175. panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu izbeigts ar lēmumu, kāds paredzēts Kriminālprocesa likuma 379. panta pirmās daļas 2. punktā (personu nereabilitējošs apstāklis). Minētie apstākļi norāda uz augstu noziedzīgo nodarījumu recidīva risku abiem apsūdzētajiem.

Turklāt gan /pers. E/, gan /pers. G/ ir vairākkārt sodīti administratīvā kārtībā.

Prokurors norāda, ka noziedzīgos nodarījumus izskatāmajā lietā apsūdzētie izdarījuši alkohola ietekmē. No apsūdzēto paskaidrojumiem pirmās instances tiesā, kā ari ziņām par viņu administratīvajiem pārkāpumiem redzams, ka /pers. E/ un /pers. G/ ir nopietnas problēmas ar alkohola lietošanu, kas savukārt ir viens no noziedzību veicinošajiem faktoriem. Rīgas rajona tiesā abi apsūdzētie alkoholu minēja kā galveno iemeslu, kādēļ tika izdarīti noziedzīgie nodarījumi, faktiski ar alkohola lietošanu attaisnojot savu vardarbīgo un cietsirdīgo rīcību, neradot pārliecību par patiesu vēlmi mainīt savu dzīvesveidu.

Prokurors norāda, ka Rīgas rajona tiesa, nosakot soda mēru /pers. E/, nepamatoti piemērojusi Krimināllikuma 47. panta otro daļu, jo šajā gadījumā vainas atzīšana nav bijusi vaļsirdīga un nav konstatējama arī patiesa nožēla par izdarīto.

Iepazīstoties ar /pers. E/ pirmstiesas kriminālprocesā sniegto liecību saturu, redzams, ka apsūdzētais nav bijis pilnīgi atklāts par noziedzīgo nodarījumu izdarīšanas apstākļiem, jo ziņās, ko /pers. E/ sniedzis nopratināšanu laikā, ir saskatāmas būtiskas atšķirības, salīdzinot ar apsūdzības faktiskajiem apstākļiem. Tikai kriminālvajāšanas stadijā un pirmās instances tiesā /pers. E/, paužot savu attieksmi pret apsūdzību, norādīja, ka atzīst savu vainu atbilstoši apsūdzībā fiksētajiem noziedzīgo nodarījumu faktiskajiem apstākļiem.

Turklāt pirmās instances tiesa nav izvērtējusi kompleksās stacionārās tiesu psihiatriskās psiholoģiskās ekspertīzes atzinumā norādīto, ka /pers. E/ ekspertam bez emocionāla pārdzīvojuma, racionāli un lietišķi pastāsta par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, sarunas laikā vairākkārt parādās /pers. E/ domas un idejas par to, ko un kā varētu darīt, lai viņa soda mērs mazāks (atzinuma 4.1p.), ir bez nožēlas pret inkriminēto nodarījumu un pret cietušo (atzinuma 7 lp-). Saskaņā ar minēto atzinumu eksperts psihiatrs atrod mainīgu kontaktu, emocionālu nenoturību, spilgtu, izteiksmīgu, mainīgu, izaicinošu, draudīgu, demonstratīvu, manipulatīvu uzvedību apvienojumā ar cinismu, melīgumu, vispārpieņemtu normu ignoranci, tieksmi uz antisociālu dzīvesveidu (atzinuma 7 lp.).

Arī /pers. G/, pirmstiesas kriminālprocesā sniedzot liecības daļā par neapbedīta līķa apgānīšanu, nav bijis patiess, jo liecināja, ka tikai mazliet pakustināja/pataustīja/ar koka nūju pabakstīja cietušo, lai pārliecinātos, vai viņš ir dzīvs vai miris. Tikai kriminālvajāšanas stadijā un pirmās instances tiesā, paužot savu attieksmi pret apsūdzību, /pers. G/ norādīja, ka atzīst savu vainu atbilstoši apsūdzībā fiksētajiem noziedzīgo nodarījumu faktiskajiem apstākļiem.

Ņemot vērā minēto, Rīgas rajona tiesa, nosakot soda mēru /pers. G/, nepamatoti piemērojusi Krimināllikuma 47. panta otro daļu attiecībā uz noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 228. panta otrajā daļā, jo šajā gadījumā vainas atzīšana nav bijusi vaļsirdīga un nav konstatējama arī patiesa nožēla par izdarīto.

Par pirmās instances tiesas spriedumu apelācijas sūdzību iesniegusi apsūdzētā /pers. G/ aizstāve zvērināta advokāte Larisa Saukāne, kurā lūdz atcelt pirmās instances tiesas spriedumu daļā par /pers. G/ noteikto sodu, grozīto drošības līdzekli un kaitējuma kompensācijas apmēru.

Aizstāve norāda, ka ar Rīgas rajona tiesas 2018.gada 5.decembra spriedumu /pers. G/ piespriestais sods un saskaņā ar Krimināllikuma 55.panta nosacījumiem piespriestais sods būtu nosakāms nosacīti.

Aizstāve norāda, ka /pers. G/ ar savu uzvedību, attieksmi pret izdarīto noziedzīgu nodarījumu ir radījis pārliecību, ka ir izdarījis pareizus secinājumus attiecībā uz savu iepriekšējo dzīves veidu, ir iestājies algotā darbā, strādā, plāno dibināt ģimeni. /pers. G/ uztur ciešus liktus ar saviem vecākiem, kuri nosoda viņa iepriekšējo dzīves veidu un darbības, tomēr atbalsta /pers. G/ centienus dzīvot likumpaklausīgu dzīvi gan morāli, gan materiāli.

Aizstāve norāda, ka /pers. G/ apzinīgi ir pildījis savus kā aizdomās turētā un apsūdzētā pienākumus, ir sadarbojies ar izmeklēšanu, atzina savu vainu pilnībā un lūdzis piemērot vienkāršoto kriminālprocesa veidu - lietas iztiesāšanu bez pierādījumu pārbaudes.

Pēc apcietinājuma grozīšanas uz drošības līdzekli, kas nav saistīts ar brīvības atņemšanu ir ieradies pie procesa virzītāja (prokurora) pēc pirmā aicinājuma, ir ieradies uz tiesu un sprieduma pasludināšanu, kā arī drošības līdzekļa - nodošana policijas uzraudzībā - nosacījumus ir pildījis bez pārkāpumiem. Visi šie apstākļi norāda uz to, ka /pers. G/ pilda viņam uzliktus pienākumus un ierobežojumus.

Aizstāve norāda, ka tiesa nepamatoti grozīja /pers. G/ drošības līdzekli uz apcietinājumu, jo tam nebija neviena Kriminālprocesā likumā paredzētā pamata.

Aizstāve norāda, ka pirmās instances tiesā /pers. G/, atzīstot savu vainu, atzina to, ka viņam būtu jāmaksā kaitējuma kompensācija cietušajam 1000 eiro apmērā, kura ir atbilstoša izdarītam noziedzīgajam nodarījumam. Tiesas piespriestā morālā kaitējuma kompensācija no /pers. G/ 3000 *euro* apmēra nav samērīga viņa izdarītajam noziedzīgam nodarījumam.

Par pirmās instances tiesas spriedumu apelācijas sūdzību ir iesniegusi apsūdzētā /pers. E/ aizstāve zvērināta advokāte Maija Zaube, kurā lūdz atcelt pirmās instances tiesas spriedumu daļā par /pers. E/ noteikto sodu.

Aizstāve norāda, ka tiesas sēdē /pers. E/ savu vainu minēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā atzina pilnībā un izdarīto nožēloja. Piekrita lietu izskatīt bez pierādījumu pārbaudes, kas ir būtiski ekonomiskāks kā process ar pierādījumu pārbaudi. Tādējādi viņš veicināja Kriminālprocesa likuma 1.pantā noteikto, proti, "Kriminālprocesa likuma mērķis ir noteikt tādu kriminālprocesa kārtību, kas nodrošina efektīvu Krimināllikuma normu piemērošanu un krimināltiesisko attiecību taisnīgu noregulējumu [..].

/pers. E/ arī atzina cietušā pieteikto materiālā kaitējuma kompensāciju 1200 *euro* apmērā un morālā kaitējuma kompensāciju 25 00 *euro* apmērā, kā arī prokurores pieteikto kaitējuma kompensāciju par labu valstij 1900 *euro* apmērā. Ar šādu savu rīcību apsūdzētais /pers. E/ parādīja, ka ir apzinājies savas rīcības prettiesiskumu, uzņēmies atbildību par to un ir izdarījis nepieciešamos secinājumus. /pers. E/ cerēja uz iespējami vieglāku sodu, lai, vēl būdams jauns cilvēks, ātrāk varētu ātrāk sabiedriskajā dzīvē, iekļaujoties tas procesos.

Aizstāve norāda, ka tiesa taisot spriedumu nav ņēmusi vērā šo iepriekš minēto apstākli un tas var ietekmēt ne tikai apsūdzētā /pers. E/ tiesiskās apziņas līmeni un attieksmi par tiesvedības procesu, bet arī sabiedrības viedokli par lietderību sadarboties ar izmeklēšanas iestādēm.

Noteiktais bargais sods neatbilst resocializācijas mērķiem it sevišķi gados jauniem cilvēkiem, kurus nebūtu vēlams ilgstoši atraut no strauji mainīgās sabiedrības dzīves.

Nosakot sodu nav pienācīgi novērtēts apsūdzētā raksturojums, ko sniegusi ieslodzījuma vietas administrācija - izteicis vēlēšanos iegūt profesionālo izglītību, regulāri apmeklē kapelānu un dievkalpojumus, apmeklējis psihologa individuālās konsultācijas, apmeklē sporta zāli, sociālā darbinieka organizētos filmu seansus. Turklāt, /pers. E/ pret cietuma administrāciju ir laipns un pieklājīgs, pēc rakstura komunikabls, spēj pielāgoties situācijai, pret apkārtējiem draudzīgs.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi lietas materiālus un uzklausījusi procesā iesaistītās personas, Krimināllietu tiesas kolēģija atzīst, ka Rīgas rajona tiesas 2018.gada 5.decembra spriedums atceļams daļā par /pers. E/ noteikto sodu pēc Krimināllikuma 117.panta 4., 5.punkta, daļā par noteikto galīgo sodu saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu, daļā par /pers. G/ noteikto sodu pēc Krimināllikuma 228.panta otrās daļas, daļā par noteikto galīgo sodu saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu un šajā daļā taisāms jauns spriedums.

Pārējā daļā spriedums atstājams negrozīts.

Tiesas kolēģija konstatē, ka krimināllieta pirmās instances tiesā tika iztiesāta bez pierādījumu pārbaudes tiesas izmeklēšanā, saskaņā ar Krimināllikuma 499.panta nosacījumiem.

Krimināllietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa ir likumīgi un pamatoti atzinusi /pers. E/ par vainīgu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanā, kas paredzēti Krimināllikuma 117.panta 4. un 5.punktā, 126.panta otrās daļas 3.punktā un pamatoti atzinusi /pers. G/ par vainīgu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanā, kas paredzēti Krimināllikuma 126.panta otrās daļas 3.punktā, 228.panta otrajā daļā, un viņu darbības ir pareizi kvalificētas.

Izvērtējot virsprokurora apelācijas protestā minētos motīvus attiecībā uz /pers. E/ noteikto sodu par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, kas paredzēts Krimināllikuma 117.panta 4. un 5.punktā, tiesas kolēģija atzīst par pamatotu prokurora viedokli, ka pirmās instances tiesa apsūdzētajam /pers. E/ noteikusi nesamērīgi mīkstu sodu pēc Krimināllikuma 117.panta 4. un 5.punkta.

Tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instnaces tiesa, nosakot apsūdzētajam /pers. E/ sodu pēc Krimināllikuma 117.panta 4. un 5.punkta, ir nepietiekami izvērtējusi noziedzīgā nodarījuma raksturu un kaitīgumu.

Tiesas kolēģija ņem vērā to, ka noziedzīga nodarījuma raksturu nosaka apdraudētā objekta nozīmīgums un, jo nozīmīgāks ir objekts, jo kaitīgāks ir noziedzīgais nodarījums.

Tiesas kolēģija ņem vērā to, ka izdarītais noziedzīgais nodarījums, saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta piekto daļu ir sevišķi smags noziegums.

Izdarot personas nonāvēšanu, /pers. E/ ir vērsies pret cietušā dzīvību, tādējādi apdraudot svarīgāko vērtību, proti, personas tiesības uz dzīvību. Līdz ar to, apsūdzētā nodarījums un radītās sekas ir vērtējamas kā īpaši kaitīgas un bīstamas.

Tiesa nav pietiekami izvērtējusi noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas apstākļus un izdarīšanas veidu un paņēmienu.

Tiesas kolēģija ņem vērā, ka noziedzīgais nodarījums ir izdarīts pastāvot diviem slepkavību kvalificējošiem apstākļiem, proti slepkavība izdarīta ar sevišķu cietsirdību un pēc tās izdarīta līķa apgānīšana, noziedzīgais nodarījums izceļas ar īpašu cinismu un cietsirdību, salīdzinājumā ar līdzīga rakstura noziedzīgiem nodarījumiem, kas norāda uz augstāku kaitīguma pakāpi. Turklāt, noziedzīgais nodarījums izdarīts pastāvot diviem atbildību pastiprinošiem apstākļiem.

Tiesas kolēģija atzīst par nepamatotu prokurora viedokli, ka tiesa ir nepamatoti piemērojusi Krimināllikuma 47.panta otro daļu, atzīstot par atbildību mīkstinošu apstākli /pers. E/ savas vainas vaļsirdīgu atzīšanu un izdarītā nožēlošanu. Tiesas kolēģija ņem vērā, ka /pers. E/ pirmstiesas izmeklēšanas laikā sniedza nekonsekventas liecības, bet neatzīst to par pamatu bargāka soda noteikšanai, jo kriminālvajāšanā un tiesā /pers. E/ savu vainu atzina un izdarīto nožēloja.

Tiesas kolēģija nesaskata pamata atzīt, ka vainas atzīšana nav bijusi vaļsirdīga un nožēla nav bijusi patiesa.

Tas, ka /pers. E/ pirmstiesas izmeklēšanā ir sniedzis nekonsekventas liecības, nav noteicošais apstāklis minētā atbildību mīkstinoša apstākļa neatzīšanai, bet būtiski ir tas, ka apsūdzētais jau kriminālvajāšanā, būdams pratināts kā apsūdzētais un tiesā labprātīgi vaļsirdīgi atzinis vainu izdarītajā noziegumā, nožēlojis izdarīto, apzinājies izdarīto un piekritis pierādījumu pārbaudes neizdarīšanai tiesas izmeklēšanā.

Tiesas kolēģija ņem vērā virsprokurora apelācijas protestā norādītos apstākļus, ka kompleksās stacionārās tiesu psihiatriskās un tiesu psiholoģiskās ekspertīzes atzinumā norādīts, ka sarunas laikā vairākkārt parādījās /pers. E/ domas un idejas par to, ko un kā varētu darīt, lai viņa soda mērs būtu mazāks un, ka saskaņā ar atzinumu eksperts psihiatrs atrod mainīgu kontaktu, emocionālu nenoturību, spilgtu, izteiksmīgu, mainīgu, izaicinošu, draudīgu, demonstratīvu, manipulatīvu uzvedību apvienojumā ar cinismu, melīgumu, vispārpieņemtu normu ignoranci, ar tieksmi uz antisociālu dzīvesveidu, bet neatzīst uz šī pamata noteikt bargāku sodu, jo apsūdzētā attieksme jau pirmstiesas procesa laikā ir mainījusies, viņš ir apzinājies savu nodarījumu, atzinis vainu un nožēlojis izdarīto.

Tiesas kolēģija atzīst par nepamatotu prokurora viedokli, ka nosakot sodu /pers. E/ ir ņemama vērā viņa sodāmība pēc Krimināllikuma 177.panta otrās daļas un 193.panta otrās daļas, jo šī sodāmība ir dzēsta. Savukārt, saskaņā ar Krimināllikuma 63.pantu, par nesodītām atzīstamas personas, kuru sodāmība likumā noteiktajā kārtībā ir dzēsta.

Tiesas kolēģija atzīst par pamatotu prokurora viedokli, ka pirmās instances tiesa apsūdzētajam /pers. G/ noteikusi nesamērīgi mīkstu sodu pēc Krimināllikuma 228.panta otrās daļas.

Pirmās instances tiesa, nosakot sodu apsūdzētajam /pers. G/ pēc Krimināllikuma 228.panta otrās daļas nav pietiekami izvērtējusi viņa izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un kaitīgumu, kā arī noziedzīga nodarījuma izdarīšanas apstākļus, ka /pers. G/ vairākas reizes sita ar kāju un koka nūju pa mirušā ķermeni, izceļas ar sevišķu cinismu un morāles normu absolūtu ignorēšanu.

Tiesas kolēģija, izvērtējot apelācijas protesta motīvus, neatzīst par nepamatotu prokurora protestu par to, ka /pers. E/ un /pers. G/ nosakāms bargāks sods par noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu, kas paredzēts Krimināllikuma 126.panta otrās daļas 3.punktā.

Kā redzams no pirmās instances tiesas sprieduma, nosakot apsūdzētajiem /pers. E/ un /pers. G/ sodu pēc Krimināllikuma 126.panta otrās daļas 3.punta ir ņēmusi vērā Krimināllikuma 46.panta nosacījumus, tas ir ņēmusi vērā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, apsūdzēto personību, atbildību mīkstinošo un pastiprinošos apstākļus.

Tiesa ņēma vērā, ka saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta ceturto daļu /pers. E/ un

Tiesa ir ņēmusi vērā to, ka noziedzīgais nodarījums izdarīts personu grupā.

Tiesas kolēģijai nesaskata pamata atzīst, ka tiesa nav izvērtējusi noziedzīgā nodarījuma apstākļus, raksturu, noziedzīgā nodarījuma kaitīguma pakāpi, to, ka noziedzīgais nodarījums ir vardarbīgs, noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas veidu, ka miesas bojājumus apsūdzētie cietušajam nodarīja, izdarot sitienus ar dūrēm un koka nūju., apsūdzēto personību un atbildību pastiprinošus apstākļus.

Tiesas kolēģija atzīst par nepamatotu virsprokurora viedokli, ka pirmās instances tiesa nepamatoti saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu par apsūdzēto atbildību mīkstinošu apstākli atzinusi vaļsirdīgu savas vainas atzīšanu un izdarītā nožēlošanu.

Prokurora norādītais apstāklis, ka apsūdzētie /pers. E/ un /pers. G/ tikai kriminālvajāšanā un tiesā atzina vainu atbilstoši apsūdzībā fiksētājiem noziedzīgo nodarījumu faktiskajiem apstākļiem, nav pamats to neatzīt par atbildību mīkstinošu apstākli.

Tiesas kolēģija nesaskata pamata atzīt, ka apsūdzēto vainas atzīšana nav bijusi vaļsirdīga un nožēla nav patiesa.

Apsūdzēto vaļsirdīgā atzīšanās liecina par personas vēlēšanos neizdarīt likumpārkāpumus turpmāk.

Novērtējot šos apstākļus, nav nozīmes, cik ilgs laiks pagājis no noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas brīža līdz vaļsirdīgajai atzīšanai.

Apsūdzēto nekonsekventās liecības pirmstiesas procesā nav noteicošais apstāklis minētā atbildību mīkstinošā apstākļa neatzīšanai, jo būtiski, ka apsūdzētie paši labprātīgi vaļsirdīgi jau kriminālvajāšanā atzinuši savu vainu un nožēlojuši izdarīto, ir sadarbojušies ar procesa virzītāju un tiesu, piekrītot pierādījumu pārbaudes neizdarīšanai.

Ievērojot minētos apstākļus, tiesas kolēģija apsūdzētajiem /pers. E/ un /pers. G/ noteikto sodu pēc Krimināllikuma 126.panta otrās daļas 3.punkta atzīst par samērīgu izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturam, smagumam un viņu personībai.

Ņemot vērā visu augstāk minēto, tiesas kolēģija atzīst, ka /pers. E/ par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, kas paredzēts Krimināllikuma 117.panta 4. un 5.punktā un /pers. G/ par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, kas paredzēts Krimināllikuma 228.panta otrajā daļā sods nosakāms bargāks, jo ar pirmās instances tiesas noteikto sodu /pers. E/ pēc Krimināllikuma 117.panta 4. un 5.punkta un /pers. G/ pēc Krimināllikuma 228.panta otrās daļas, netiks sasniegts Krimināllikuma 35.pantā norādītais soda mērķis.

Tiesas kolēģija ņem vērā /pers. G/ aizstāves zvērinātas advokātes Larisas Saukānes apelācijas sūdzībā norādītos apstākļus, ka /pers. G/ strādā algotu darbu, plāno veidot ģimeni, uztur ciešas attiecības ar vecākiem, bet neatzīst tos par pamatu /pers. G/ piemērot Krimināllikuma 55.panta nosacījumus un brīvības atņemšanas sodu /pers. G/ noteikt nosacīti.

Aizstāves norādītie apstākļi, ka /pers. G/ ir ievērojis savus kā aizdomās turētā pienākumus, pēc drošības līdzekļa – apcietinājuma grozīšanas uz drošības līdzekli – nodošana policijas uzraudzībā – ir ieradies pie procesa virzītāja, drošības līdzekļa nosacījumus nav pārkāpis, pēc pirmā aicinājuma ir ieradies uz tiesu, ir viņa pienākumi, saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 67. un 74.pantu un nav pamats sodu /pers. G/ noteikt nosacīti.

Aizstāves norādīto apstākli, ka /pers. G/ savu vainu atzina, pirmās instances tiesa ir atzinusi par apsūdzētā atbildību mīkstinošu apstākli saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu un ņēmusi vērā pie soda noteikšanas, līdz ar to tiesas kolēģija neatzīst to par pamatu /pers. G/ sodu noteikt nosacīti.

Aizstāves norādīto apstākli, ka /pers. G/ lūdza piemērot vienkāršoto procesa veidu – iztiesāšanu bez pierādījumu pārbaudes, pirmās instances tiesa ir ņēmusi vērā pie soda noteikšanas, līdz ar to, tiesas kolēģijas ieskatā, arī tas nav pamats /pers. G/ sodu noteikt nosacīti.

Aizstāves norādīto apstāklis, ka /pers. G/ ir sadarbojies ar izmeklēšanu, sniedzot vaļsirdīgas liecības, ir vērtējams kā viņa vaļsirdīgā atzīšanās.

Tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa pamatoti nav piemērojusi Krimināllikuma 55.panta nosacījumus.

Jau no paša Krimināllikuma 55.panta jēgas izriet, ka lemjot jautājumu par iespēju noteikt sodu nosacīti, vispirms jāņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturs un radītais kaitējums, bet tikai pēc tam vainīgā personība un citi apstākļi.

Ja sods tiek noteikts nosacīti, vainīgā persona netiek pakļauta soda piespiedu ietekmei un ar to saistītajiem ierobežojumiem tādā mērā, kas atbilstu izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturam un kaitīgumam. Šādas situācijas nenostiprina arī vainīgās personas un citu personu pārliecību par nepieciešamību pildīt likumus un atturēties no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas. Šāds sods nesasniegs soda mērķi.

Arī Augstākā tiesa savos lēmumos vairākkārt ir norādījusi, ka nesamērīgi mīksta soda noteikšana, kas pamatota vienīgi uz vainīgā personību pozitīvi raksturojošu ziņu izvērtējumu, acīmredzami nesasniegs soda mērķi – sodīt vainīgo personu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, jo šādā gadījumā vainīgā persona netiks pakļauta soda piespiedu ietekmei un ar to saistītajiem ierobežojumiem tādā mērā, kas atbilstu izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturam un radītajam kaitējumam. Šādas situācijas neveicina soda prevencijas uzdevuma izpildi, jo nenostiprina ne vainīgās personas, ne citu personu pārliecību par nepieciešamību pildīt likumus un atturēties no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas. (Augstākās tiesas Senāta 2011.gada 8.jūnija lēmums lietā Nr.SKK-24/2011, Augstākās tiesas Krimināllietu departamenta 2014.gada 30.septembra lēmums lietā Nr.SKK-306/2014, Austākās tiesas 2017.gada 12.decembra lēmums lietā Nr.SKK-663/2017).

Tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa ir pamatoti piemērojusi /pers. G/ drošības līdzekli – apcietinājumu, jo saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 272.panta ceturto daļu, pamats apcietinājumam var būt tiesas spriedums par smaga vai sevišķi smaga nozieguma izdarīšanu, par kuru piespriests brīvības atņemšanas sods.

Tiesas kolēģija apsūdzētā /pers. G/ aizstāves apelācijas sūdzībā norādīto, ka no /pers. G/ piedzītā morālā kaitējuma kompensācija 3000 *euro* apmērā nav samērīga, atzīst par aizstāves subjektīvu viedokli.

Tiesas kolēģija atzīst par pamatotu ar pirmās instances tiesas piedzīto morālā kaitējuma kompensāciju no /pers. G/ par labu cietušajam, jo tā ir samērīga ar izdarīto noziedzīgo nodarījumu, ar cietušajam nodarīto morālo kaitējumu un apsūdzētā mantisko stāvokli.

Tiesas kolēģija atzīst par nepamatotu apsūdzētā /pers. E/ aizstāves zvērinātas advokātes Maijas Zaubes viedokli, ka /pers. E/ sods būtu mīkstināms uz tā pamata, ka /pers. E/ savu vainu atzina pilnībā un izdarīto nožēloja, piekrita lietu izskatīt bez pierādījuma pārbaudes, jo pirmās instances tiesa ir atzinusi par /pers. E/ atbildību mīkstinošu apstākli to, ka viņš savu vainu atzina un izdarīto nožēloja, savukārt to, ka /pers. E/ piekrita lietu izskatīt bez pierādījumu pārbaudes pirmās instances tiesa pamatoti ir ņēmusi vērā pie soda noteikšanas.

Tiesas kolēģija atzīst, ka aizstāves norādītais apstāklis, ka /pers. E/ atzina cietušā pieteiktās materiālā un morālā kaitējuma kompensācijas un prokurores pieteikto kaitējuma kompensāciju par labu valstij, nav pamats soda mīkstināšanai.

Tiesas kolēģija neatzīst, ka noteiktais sods neatbilst resocializācijas mērķim, jo /pers. E/ ir jauns cilvēks, jo sodam ir jāatbilst Krimināllikuma 35.pantā noteiktajam soda mērķim un sodam ir jābūt taisnīgam. Turklāt, soda mērķis, pirmkārt, ir aizsargāt sabiedrības drošību.

Tiesas kolēģija ņem vērā /pers. E/ raksturojumu no ieslodzījuma vietas, ka viņš ieslodzījuma vietā ir izteicis vēlēšanos iegūt profesionālo izglītību, regulāri apmeklē kapelānu un dievkalpojumus, apmeklējis psihologa individuālās konsultācijas, apmeklē sporta zāli, sociālā darbinieka organizētos filmu seansus, bet neatzīst to par pietiekamu pamatu soda mīkstināšanai.

Izvērtējot visu augstāk minēto, izvērtējot apsūdzētā /pers. E/ izdarītā noziedzīgā nodarījuma, kas paredzēts Krimināllikuma 117.panta 4. un 5.punktā raksturu un radīto kaitējumu, smagumu un apsūdzētā /pers. E/ personību, tiesas kolēģija atzīst, ka /pers. E/ sods par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, kas paredzēts Krimināllikuma 117.panta 4. un 5.punktā nosakāms bargāks.

Tiesas kolēģija, izvērtējot apsūdzētā /pers. G/ izdarītā noziedzīgā nodarījuma, kas paredzēts Krimināllikuma 228.panta otrajā daļā raksturu un radīto kaitējumu un apsūdzētā /pers. G/ personību, uzskata, ka /pers. G/ piespriestais sods pēc Krimināllikuma 228.panta otrās daļas, ir nosakāms bargāks.

Apelācijas instances tiesā pēc norīkojuma juridisko palīdzību apsūdzētajam /pers. E/ sniedza zvērināta advokāte Maija Zaube, kurai saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr.1493 "Noteikumi par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības apjomu, samaksas apmēru, atlīdzināmajiem izdevumiem un to izmaksas kārtību" no valsts līdzekļiem samaksājami 160 *euro* (viens simts sešdesmit *euro*).

Savukārt, saskaņā ar Krimināllikuma 20.panta ceturto daļu, procesuālie izdevumi par aizstāves sniegto juridisko palīdzību apelācijas instances tiesā piedzenami no apsūdzētā /pers. E/.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 563.panta pirmās daļas 3.punktu, Krimināllietu tiesas kolēģija

nosprieda

Rīgas rajona tiesas 2018.gada 5.decembra spriedumu atcelt daļā par /pers. E/ noteikto sodu pēc Krimināllikuma 117.panta 4., 5.punkta, daļā par noteikto galīgo sodu saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu, daļā par /pers. G/ noteikto sodu pēc Krimināllikuma 228.panta otrās daļas, daļā par noteikto galīgo sodu saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu.

/pers. E/ par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, kas paredzēts Krimināllikuma 117.panta 4., 5. punktā sodīt ar brīvības atņemšanu uz 15 (piecpadsmit) gadiem, ar probācijas uzraudzību uz 2 (diviem) gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu, pilnībā saskaitot piespriestos sodus, galīgo sodu /pers. E/ noteikt brīvības atņemšanu uz 16 (sešpadsmit) gadiem, ar probācijas uzraudzību uz 3 (trīs) gadiem.

/pers. G/ par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, kas paredzēts Krimināllikuma 228.panta otrajā daļā sodīt ar brīvības atņemšanu uz 2 (diviem) gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu, daļēji saskaitot piespriestos sodus, galīgo sodu /pers. G/ noteikt brīvības atņemšanu uz 2 (diviem) gadiem un 6 (sešiem) mēnešiem, ar probācijas uzraudzību uz 1 (vienu) gadu.

Pārējā daļā pirmās instances tiesas spriedumu atstāt negrozītu.

Piedzīt no /pers. E/ valsts labā procesuālos izdevumus 160 *euro* (viens simts sešdesmit *euro*) par zvērinātas advokātes Maijas Zaubes sniegto juridisko palīdzību apelācijas instances tiesā, nosakot 30 dienu termiņu tā labprātīgai izpildei pēc nolēmuma spēkā stāšanās, iesniedzot tiesai maksājuma apliecinošu dokumentu.

Spriedumu var pārsūdzēt 10 dienu laikā no pilna sprieduma pieejamības dienas kasācijas kārtībā Latvijas Republikas Augstākajā tiesā Kriminālprocesa likuma 574.pantā un 575.pantā paredzētajos gadījumos, iesniedzot sūdzību vai protestu Rīgas apgabaltiesā.

Pilna sprieduma pieejamības diena - 2019.gada 11.marts.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja Žaneta Vēvere

Tiesnese Ludmila Poļakova

Tiesnesis Aivars Uminskis